

**Arnoldi Corvini â Belderen, Batavi, Jcti quondam
Consummatissimi, Consiliarii Electoralis & Professoris
Moguntini Publici, &c. Tractatus Geminus De Personis
Atque Beneficiis Ecclesiasticis Sive ...**

opus posthumum, diu desideratum, nunc demum excusum, & indice
locupletissimo instructum

De beneficiis ecclesiasticis

Corvinus van Beldern, Arnold

Francofurti ad Moenum, 1708

VD18 10184902

De Vacacione propter Beneficiati crimen. Tit. 9

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62028](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-62028)

TITULUS VIII.

De Vacatione per Religionis ingressum.

SUMMARIA.

I. *Vacat Beneficium per cuta professione: Sed Religionis ingressum se- intra quod tempus.*

Quemadmodum matrimonio, ita etiam per Religionis ingressum vacat Beneficium; modo secura fuerit, aut tacita, aut expressa Professio; can. Gonsaldus 17. qu. 2. c. beneficium. de regular. in 6. ubi Dd. & Manuel. Rodriguez. quast. regular. tom. I. quast. 37. Gonzalez. ad Reg. de mensib. Gloss. 15. num. 45. infra annum probationis olim; c. ad Apostolicam. de convers. Conjugat. c. statuimus. de regularib. c. beneficium. c. non solum. c. constitut. ionem. cod. in 6. hodie, secundum Concilium Tridentinum, post d. sess. 25. de Regularib. cap. 15. & quidem continuum intra claustra, & non interpolatum: Sacra Congreg. ad d. loc.

Nec etiam secundum idem Concilium, Renuntiatio ante lapsum anni facta, est valida. Majol. de Irregul. lib. 3. cap. 6. num. 2. Flamin. Paris. de resignat. Benef. lib. 3. qu. 13.

TITULUS IX.

De Vacatione propter Beneficiati crimen.

SUMMARIA.

I. *Ex causa criminis va- 2. Quando ipso jure. cant Beneficia dupli- 3. Verba, ipso jure & ipso citer. facto, à Doctoribus su- mun.*

muntur promiscue.	6. <i>Quomodo.</i>
4. <i>Nullum crimen ipso ju-</i>	7. <i>Ipsò jure privatus bene-</i>
<i>re inducit vacationem,</i>	<i>ficiis, illa in conscientia</i>
<i>nisi sit jure cautum.</i>	<i>tenetur dimittere, etiam</i>
5. <i>Multum interest, utrum</i>	<i>ante sententiam.</i>
<i>ipso jure vident Benefi-</i>	8. <i>Ratio.</i>
<i>cia, an verò judicis re-</i>	9. <i>Eius probatio.</i>
<i>quiratur sententia.</i>	10. <i>Illatio ex dictis.</i>

Ex causa Criminis vacant Beneficia, vel ipso Jure vel per sententiam.

Ipsò Jure, quando possessor amittit Beneficium ex ipso quod commisit crimen, ita ut conferri possit alteri, quamvis de facto detineat possessionem. c. licet. 2.8. de prebend. in 6. c. communis. de concess. prabend.

Doctoris tamen promiscue solent his verbis uti, *ipso jure, &c. ipso facto;* ut si jus statuat aliquem privandum beneficio suo ipso facto, hoc intelligendum sit simul atque crimen commiserit: Tale enim jus supponit factum; ideoque eo casu ipso facto idem significat, quod ipso jure: c. 2. *Ne Clerici vel Monachi seculari se immisc. negot. in 6. & in c. eum secundum. 19. de hereticis. in 6.* ipso jure idem est ac ipso facto.

Sed nullum crimen, etiam privatione dignum, inducit vacationem Beneficij ipso jure; nisi sit jure cautum: si non; Judicis requiruntur sententia. *Felini. in c. 2. de rescript. num. 3. Selva de benefic. 3. part. qu. 2. num. 6. Corras. de benefic. 3. parte, cap. 6. num. 12. Gave. de benefic. part. 11. cap. 10. num. 5.*

Multum autem interest, utrum Beneficium propter Beneficiari crimen *ipso jure* vacet, an verò requiratur *judicis sententia.* *Gloss. in Novell. 7. cap. 1. verb. imminere. Dartis de benefic. sect. I I. vers. interrh.*

Illio casu: 1. Possunt Beneficia impetrari ante sententiam condemnationis, c. licet *Episcopus. 2. 8. de prebend. in 6. ubi Gloss. in verb. non vocato. d. Franc. in fin. d. inc. I. de homicid. in 6. & in c. facultatis de pen.* in 6.

Corvinus
De Personis
er Benefic. Ecclesiast.

G **IV.**
Σ

in 6. sufficitque post impetrationem, si possessor se opponat; vacatio-
nis caussam dicere: *Papon. Placitor lib. 3. tit. 6. Dartis d. loc. vers. &*
primum. *Petr. Gregor. de benefic. cap. 26. num. 13.* Non hoc: 2. Pri-
vatus *ipso jure*, nec beneficium renuntiare, nec permutare potest; Quia
post commissum crimen nullum jus amplius habet in beneficio; *Gar-
cias d. loco, num. 25.* Cum tamen reus criminis, qui per sententiam est
privandus, ante sententiam ea possit: *Gloss. in c. 2. ad verb. finita. Utile
pend. nihil innotet. in 6. Dartis d. loco, fac. l. post contractum. 15. ff. de
donation. Petr. Gregor. d. loco, num. 15. post Rebuff. tract. de pacific. possessor.
num. 26 l.* 3. Privatus *ipso jure* beneficio, si postea moriatur, non de-
bet illud impetrari per mortem, sed jure devoluti; quia beneficium ex
causa delicti vacabat ante mortem; Contra est in beneficiis, quae non
adimuntur nisi per sententiam; quae possessoribus in reatu mortuis, im-
petranda sunt per mortem: *Dartis d. loco, vers. Ex qua differentia. Gloss.
in d. c. 2. verb. finita.* Cum morte rei extinguitur crimen: *can. quorun-
dam. dist. 23.* 4. Privatus *ipso jure*, à die commissi criminis omnes re-
stituit fructus. *d. Gloss. 12. Novel. 12. cap. 1. verb. imminere. prob. c. cum
detestabile. Extr. de Simonia. Azor. Inst. Moral. 2. part. lib. 7. cap. 17. qu. 3.*
Privandus per sententiam interim facit fructus suos. *Abbas in c. item cum
quis. 6. de restit. spoliator. Dartis d. loco. Rebuff. de pacific. Possessor. num.
263. Petr. Gregor. d. loco num. 14.*

Ex quibus sequitur, committentem delictum, ob quod beneficiiis 7
ipso jure seu ipso facto privatur, teneri in conscientia illa dimittere;
non solum post sententiam; quod indubitatum puto; quicquid di-
cant Covarruv. in 4. parte 2. cap. 6. §. 8. num. 10. vers. secundo inseratur.
Enriquez. in Summa lib. 7. cap. 56. §. 2. in Gloss. litera Z. & Azor.
Inst. Moral. 1. part. lib. 5. cap. 8. qu. 4. sed etiam ante. *Abbas in repetit.
c. extirpand. c. §. qui verd. num. 24. de probend. Felin. in c. in nostra. de
rescript. corol. 2. num. 12. & 13. & in c. inquisitionis. de accusation. num.
7. Navar. in Manuali. cap. 29. num. 7. Flamm. Paris. de resgaat. Benefi-
cior. lib. 3. quest. 1. num. 22. & 81. Lorca. 1. 2. disputat. 24. de legib. memb.
2. §. ult.*

Nam licet in poenam amissionis propriorum bonorum non de- 8
beat lex; immo nec secundum Covarr. d. cap. 8. num. 10. vers. secundo
[Uuu] inser-

infertur. Scinancam de Catholic. instit. cap. 46. num. 184. 209. § 233; Lud. Mexiam in pragm. frument. conclus. 6. num. 134. Azevedum. lib. 2. tit. 1. lib. 2. recop. regul. 10. num. 24. Bannez. 2. 2. quest. 62. art. 3. dub. 2. Ludov. Carbon. de Legib. lib. 8. disput. 9. ad fin. Vegam in Sum. 2. part. cap. 69. casu 2. ad fin. Enriquez d. cap. 56. §. 2. in Gloss. lit. L Azor. d. cap. 8. qu. 4. aliosque; possit obligare in conscientia delinqüentem, ut sit illius executor *contra se* ante sententiam; nec enim talis esset tolerabilis & moraliter possibilis; ut requiratur in can. privatum lex. dist. 4. tamen in bonis communibus, qualia sunt beneficia, non potest obligare delinquentem ad illa dimittenda ante sententiam, cum illa particulariter dependeat ab Ecclesiæ Lege. Sylvestri in Summa verb. Affassinus. num. 4. & verb. Heres. 1. & verb. pana. num. 25. Soto de Just. & Jure, lib. 1. quest. 6. art. 6. Gutierrez. canon. Quest. lib. 1. cap. 1. num. 23. & lib. 2. cap. 5. num. 28. Salon. controversy. lib. 1. Molina de Justit. 1. tom. tract. 2. disput. 96. Vivaldi in Candelabro Aureo. in tract. planat. constit. Sixti V. Azor. d. loco num. 13. Enriquez. d. cap. 56. §. 2. in princ. cum aliis citat. in Gloss. lit. T.

9 Quod autem per illa verba *Ipsò jure seu Ipsò factò* censetur lex velle obligare in conscientia ab illa dimittenda ante sententiam, cum patet ex ipsa significatione & vi verborum, & ex materia subjecta; tum etiam quia in excommunicationibus, suspensionibus, inhabilitatis & similibus, ex illis solis verbis censetur lex obligare ad penam in conscientia ante sententiam ullam: Ergo similiter in proposito nostro est dicendum, velle per illa verba obligare in conscientia ad penam amissionis beneficiorum: Si quando addantur verba alia, fit hoc ad majorē declarationem & ex abundantia. Suarez. 5. tom. de censur. disp. 3. sect. 3. num. 8. Lorca d. disputat. 25. num. 1. regul. 1. memb. 2. ult. Garcias d. loco à num. 18.

10 Ex dictis infertur Collegiorum Leges penam privationis Collegii ipso jure imponentes seu ipso factò tale quid facientibus; obligare in conscientia ad penam etiam ante sententiam. Soto d. lib. 1. Quest. 6. art. 6. Molina d. disput. 96. art. 4. & alii; maximè cum iste Leges in effectu impediunt acquisitionem corum quae accepturi sunt à Collegio.

Antra

Corvinus
De Personis
er Benefic. Ecclesiast.

G IV.
32

Arragon. quæst. 11. art. 3. vers. ad aliud. de Legib. Collegior. Garcias d.
loco 36. Diff. Gutierr. d. cap. 5. num. 17. Molina d. di. put. 96. circa fin.

TITULUS X.

De Criminibus, propter quæ vacant Beneficia.

S U M M A R I A.

1. Continuatio. *Laicus, species est Simonia.*
2. *Ipsò jure inducit Beneficii vacationem Simonia.*
3. *Saltem hodie, ex constitutione Pauli II.*
4. *Pœna Simoniaca impenetrationis quæ.*
5. *Simonia est triplex.*
6. *Constitutio Pauli recipitur in Reali.*
7. *Non Mentali.*
8. *Omnino Conventionali.*
9. *Dicta obtainent in Simoniaca manifestis; non occultis.*
10. *His indicitur Purgatio Canonica.*
11. *Petitio investiture à*
12. *Circa eam Concilii Parisensis Constitutio.*
13. *Vacationem Beneficii ipso jure inducit Hæresis.*
14. *Et Apostasia:*
15. *Schisma, sicutum Hæresi conjunctum:*
16. *Perduellio.*
17. *Per sententiam Perjurium Judiciale.*
18. *Ut & Falsum commissum in literis Apostolicis:*
19. *Et Sacrilegium.*
20. *Scortatio publica, Con-*

[Uuu] 2 cubi-